

Tildelingsbrev

1 Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2015-2016) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Prop. 1 S. Tillegg 1 (2015-2016), jf. Innst. 16 S (2015-2016) vedtatt 12. desember 2015.

I tildelingsbrevet stiller departementene utgifts- og inntektsbevilgninger over kap.525 post 01 og post 21 til disposisjon for fylkesmannsembetene i 2016 og redegjør for de forutsetninger og krav departementene har til fylkesmannen i 2016, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7.

Virksomhets- og økonomiinstruksen av 5.2.2016 inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2016. Vi ber om at fylkesmannen tar opp eventuelle uklarheter i tildelingsbrevet og virksomhets- og økonomiinstruksen så snart som mulig.

2 Overordnede utfordringer og prioriteringer

2.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Tilsyn med kommunenes praktisering av sosialtjenesteloven har avdekket omfattende brudd på flere områder. Fylkesmannen skal derfor i 2016 bidra til at kommunene har god forståelse og praktisering av sosialtjenesteloven i tråd med regelverk og rundskriv. I den forbindelse skal kvalifiseringsprogrammet prioriteres.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene har tjenester og virkemidler for utsatte barn og unge som forebygger lavinntekt og frafall fra videregående skole og som bidrar til mer varig tilknytning til arbeidslivet.

2.2 Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet

En evaluering av kommunenes oppfølging av krisesenterloven viser at det er utfordringer når det gjelder tilbudet til voldsutsatte som har problemer knyttet til rus og/eller psykiatri, tilbudet til voldsutsatte personer med nedsatt funksjonsevne og tilbudet til voldsutsatte menn og deres medfølgende barn. Det er derfor behov for at fylkesmannen i 2016 prioriterer å føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbudet for disse utsatte gruppene.

Som følge av økte ankomster av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger under 15 år i 2015, har det vært en økning i antallet omsorgssentre for denne målgruppen. Fylkesmannen har i 2016 en viktig oppgave med å føre tilsyn med disse sentrene. Det er et stort behov for opplæring i regelverk og saksbehandling i de kommunale barneverntjenestene. Fylkesmennene har en sentral rolle i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge.

2.3 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, innovasjonsevnen, kompetansen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene. Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer. Tilsyn, veiledning og utviklingsarbeid er embetenes hovedoppgaver innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Gjennom kommunikasjon med pasienter, brukere og pårørende, skal fylkesmennene og Statens helsetilsyn i en toårig satsing, utvikle et bedre faktabasert og treffsikkert tilsyn. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for oppgaveporteføljen embetene har på Helse- og

omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønsmessig/risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter. Dersom det oppstår prioriteringskonflikt, knyttet til Statens helsetilsyns områder - Helse- og omsorgstjenester, folkehelsearbeidet, barnevernstjenester og sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen - skal klagesaker og tilsyn rettet mot virksomheter og personell hvor det er viktig å gripe inn raskt, ha høyest prioritet. Dette gjelder der konsekvensene av svikt er alvorlige. Deretter prioriteres kontroll med bruk av tvang innen helse- og omsorgssektoren, i barneverninstitusjoner og ved omsorgssentre for mindreårige, og øvrig tilsyn som er pålagt i lov eller forskrift.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom oppgaver under Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet.

2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Regjeringen påpeker viktigheten av kommunenes ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen er en viktig støttespiller i dette arbeidet. For 2016 prioriterer regjeringen å understøtte fylkesmannens arbeid med kommunene med særlig vekt på styrket samordning lokalt og økt kvalitet i samfunnssikkerhetsarbeidet.

Fylkesmannen skal prioritere å implementere *instruks for Fylkesmannens og Sysselemannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering*, kgl.res. 19. juni 2015 i fylket.

Ankomsten av asylsøkere til Norge økte kraftig høsten 2015. Fra å ha en mottaksbefolkning på om lag 13 500 i juli var det over 30 000 beboere i norske asylmottak ved utgangen av 2015. Ankomsten av asylsøkere har i desember 2015 blitt kraftig redusert fra høstens høye tall. Det ankom likevel langt flere asylsøkere til Norge i 2015 enn tidligere år. Selv om prognosene er usikre legges det til grunn at det i 2016 vil komme minst like mange asylsøkere som i 2015, jmf Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016).

Oppgaven med å ta imot asylsøkere og å bosette og integrere flyktninger i et slikt omfang blir krevende for utlendingsforvaltningen og for kommunene. Mange deler av samfunnet blir berørt. Prinsippene om ansvar, likhet, nærhet og samvirke ligger fast. Dette er en situasjon som krever at lokale, regionale og nasjonale aktører samarbeider og samordner seg på en god måte, slik at vi i felleskap bidrar til gode løsninger. Fylkesmannen skal i 2016 prioritere oppgaver som understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen. Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger skal prioriteres særskilt, herunder bosetting og rekruttering og oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere samt utbetaling av godtgjøring til representanter.

I løpet av første tertial skal alle Fylkesmenn ha tatt i bruk ny vergemålsapplikasjon. I den forbindelse vil det være viktig å sikre at applikasjonen inneholder relevant og riktig informasjon.

2.5 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannen skal bidra til å utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning. Det er en utfordring for fylkesmannen å legge til rette for at kommunene synliggjør og vektlegger konsekvensene av planprosesser for klima og miljø. I dette arbeidet er veiledning, kvalitetssikring og aktiv bruk av nasjonale tematiske karttjenester om natur- og miljøtilstand viktig. I klimaarbeidet skal oppfølging av de statlige planretningslinjer om klima- og energiplanlegging i kommunene, statlige planretningslinjer for bolig-, areal-, og transportplanlegging, klimatilpasning og arbeidet med bymiljøavtalene ha spesiell oppmerksomhet i 2016. Innenfor vannforvaltning er operasjonalisering av de regionale overvåkingsprogrammene etter vannforskriften, særlig myndighetspålagt overvåking, en prioritert oppgave. Marint vern og nytt frivillig skogvern skal også prioriteres. På forurensningsområdet er gjennomføring av industriutslippsdirektivet, opprydding i forurensede sedimenter, herunder de prioriterte skipsverftlokalitetene, og kommunetilsyn innenfor lokal luftkvalitet prioriterte oppgaver.

Fylkesmannen skal videre veilede kommunene i nytt motorferdselsregelverk og følge opp kommunenes prosesser knyttet til fastsetting av snøskuterløyper. Organisering av ny tilskuddsordning for klimatiltak i kommunene er ikke fastsatt, men arbeidet vil trolig involvere fylkesmannen.

2.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Over hele landet er kommunene i gang med å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Kommunene skal innen 1. juli fatte vedtak om, og eventuelt med hvilke kommuner, de ønsker å slå seg sammen med. Fylkesmannen skal tilrettelegge for gode lokale prosesser og bistå kommunene i arbeidet med kommunereformen. Fylkesmannen skal på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene og gi råd om framtidig kommunestruktur i fylket.

Landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, miljø, urbanisering og befolkningsvekst. Dette utfordrer vår evne til å ivareta helhet og effektivitet i areal- og samfunnsplanleggingen. Denne situasjonen stiller store krav til samhandling mellom offentlig og privat sektor for blant annet å sikre verdiskaping, tilstrekkelig beredskap, god boligforsyning og viktige miljøhensyn. I 2016 skal fylkesmannen bidra til en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og bygge landet gjennom tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet. Implementering av *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*, og satsingsområdene i *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* skal bidra til dette.

Fylkesmannen skal fremme boligsosialt arbeid og sikre koordinering og samordning av sektorovergrepene oppgaver og virkemidler på tvers av fagområdene, jf. nasjonal strategi *Bolig for velferd* (2014-2020).

2.7 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnopplæringen.

Det er store lokale variasjoner i tilbudet som gis i barnehagen og grunnopplæringen. Det er en utfordring at ikke alle barn og unge opplever gode og inkluderende miljøer for læring og utvikling. Embetene skal arbeide for at barn og unge gis et likeverdig tilbud, at innsats settes inn tidlig og at gjennomføringen i videregående opplæring øker. Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer.

Den kraftige økningen i antall enslige mindreårige asylsøkere og barn av asylsøkere har medført betydelige utfordringer i kommuner og fylkeskommuner. Det er viktig at fylkesmannen gir råd og veiledning og er pådriver overfor kommuner og fylkeskommuner slik at barn og unge asylsøkere og flyktninger får et opplæringstilbud.

Tilsyn og veiledning er embetenes hovedoppgaver innenfor både barnehageområdet og grunnopplæringsområdet.

2.8 Landbruks- og matdepartementet

Hovedoppgaven til jordbruket er å produsere og sikre tilgang til maten for brukerne etterspør. Fylkesmannens arbeid i 2016 skal legge til rette for å nå regjeringens mål om økt matproduksjon, videreutvikling av lønnsom næringsaktivitet i landbruket og landbruk over hele landet.

Det er et politisk mål å styrke arbeidet med å utvikle reindriftsnæringen som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at fylkesmannen i 2016 bidrar til økt produksjon og verdiskaping i næringen.

En konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge er avgjørende for størst mulig verdiskaping av norsk

tømmer. Det er behov for ombygging av eksisterende skogsveier og utbygging av nye veier for å holde kravene som tømmertransporten og transportutstyret setter. I 2016 er det viktig at fylkesmannen arbeider for videreutvikling av en hensiktsmessig infrastruktur for å bidra til økt verdiskaping i skog- og trenæringen.

3 Mål og styringsparametre for 2016

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.1.1 Formidling og tidlig dialog for å bidra til at planleggingen ivaretar nasjonale og viktige regionale hensyn.	Alle embetene KMD Miljø og klima 3.1.1.1.1.1 FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.
3.1.1.1.2 Kommuner, fylkeskommuner og staten legger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging til grunn for sin planlegging.	Alle embetene KLD KMD Miljø og klima 3.1.1.1.2.1 Prinsippene i de statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.
3.1.1.1.3 Fylkesmannens bidrag til gode og effektive planprosesser gjennom god samordning av nasjonale og viktige regionale interesser.	Alle embetene KLD KMD Miljø og klima 3.1.1.1.3.1 Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100%
	Alle embetene KMD Miljø og klima 3.1.1.1.3.2 Mekling i planer med uløste innsigelser: 100%
3.1.1.1.4 Vurdering av konsekvenser av klimaendringer i planer.	Alle embetene JD KLD Samfunnssikkerhet og beredskap 3.1.1.1.4.1 Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til klimaendringer.
3.1.1.1.5	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap

Vurdering av hensyn til samfunnssikkerhet i planer	3.1.1.1.5.1 Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet.
3.1.1.1.6 Forvaltning av landbrukets og reindriftens arealressurser.	Alle embetene LMD Landbruk og mat Plan og bygg 3.1.1.1.6.1 Landbrukets og reindriftens arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser. Alle embetene LMD Landbruk og mat Plan og bygg 3.1.1.1.6.2 Reduksjon i omdisponering av dyrket mark sammenlignet med 2014.
3.1.1.1.7 Oppfølging av kommunenes tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging.	FMOA FMRO FMHO FMST KMD Annet tema 3.1.1.1.7.1 Alle relevante kommuner i storbyområdene tilrettelegger aktivt for boligbygging.

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Annet tema

3.1.1.1.8

Fylkesmannen skal i dialog med kommunene om planarbeid, integrering, folkehelse, barn- og unges oppvekstvilkår, universell utforming og sosiale tjenester, etterspørre og oppfordre kommunene til og å ta opp boligsosiale hensyn.

Alle embetene | KMD | Annet tema

3.1.1.1.9

Fylkesmannen skal i samarbeid med Kartverket motivere gjenstående kommuner til å etablere lovpålagt elektronisk planregister og en effektiv elektronisk plandialog med innbyggerne.

Alle embetene | KMD | Annet tema

3.1.1.1.10

Fylkesmannen skal bidra til gode og effektive planprosesser gjennom god samordning av nasjonale interesser. Innsigelser til kommunale planer begrenses til saker av nasjonal eller viktig regional karakter.

FMAV | KMD | Annet tema

3.1.1.1.11

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMBU | KMD | Annet tema

3.1.1.1.12

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMFI | LMD | Annet tema

3.1.1.1.13

Fylkesmannen skal bidra til å sikre reindriftens arealer gjennom å dokumentere reindriftens arealbruk og rettigheter, samordne planleggingen på tvers av kommune- og fylkesgrensene, samt arbeide for økt forståelse for reindriftens bruk av arealer.

FMFI | LMD | Annet tema

3.1.1.1.14

Fylkesmannen skal legge til rette for at reindriften kommer tidlig inn i planprosessene, og at plan- og bygningslovens særlige krav knyttet til deltagelse og medvirkning fra reindriften blir ivaretatt.

FMHO | KMD | Annet tema

3.1.1.1.15

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMMR | KMD | Annet tema

3.1.1.1.16

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMNO | KMD | Annet tema

3.1.1.1.17

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMNO | LMD | Annet tema

3.1.1.1.18

Fylkesmannen skal bidra til å sikre reindriftens arealer gjennom å dokumentere reindriftens arealbruk og rettigheter, samordne planleggingen på tvers av kommune- og fylkesgrensene, samt arbeide for økt forståelse for reindriftens bruk av arealer.

FMNO | LMD | Annet tema

3.1.1.1.19

Fylkesmannen skal legge til rette for at reindriften kommer tidlig inn i planprosessene, og at plan- og bygningslovens særlige krav knyttet til deltagelse og medvirkning fra reindriften blir ivaretatt.

FMNT | LMD | Annet tema

3.1.1.1.20

Fylkesmannen skal bidra til å sikre reindriftens arealer gjennom å dokumentere reindriftens arealbruk og rettigheter, samordne planleggingen på tvers av kommune- og fylkesgrensene, samt arbeide for økt forståelse for reindriftens bruk av arealer.

FMNT | LMD | Annet tema

3.1.1.1.21

Fylkesmannen skal legge til rette for at reindriften kommer tidlig inn i planprosessene, og at plan- og bygningslovens særlige krav knyttet til deltagelse og medvirkning fra reindriften blir ivaretatt.

FMOP | FMRO | FMST | KMD | Annet tema

3.1.1.1.22

Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

FMST | FMTR | LMD | Landbruk og mat | Plan og bygg

3.1.1.1.23

Fylkesmannen skal bidra til å sikre reindriftens arealer gjennom å dokumentere reindriftens arealbruk og rettigheter, samordne planleggingen på tvers av kommune- og fylkesgrensene, samt arbeide for økt forståelse for reindriftens bruk av arealer.

FMST | FMTR | LMD | Landbruk og mat | Plan og bygg

3.1.1.1.24

Fylkesmannen skal legge til rette for at reindriften kommer tidlig inn i planprosessene, og at plan- og

bygningslovens særlige krav knyttet til deltagelse og medvirkning fra reindriften blir ivaretatt.
FMVE   FMTE   FMTR   KMD   Landbruk og mat   Plan og bygg
3.1.1.1.25
Følge opp forsøk med samordning av statlige innsigelser, jf. brev av 03.09.2013 og 23.03.2015 til fylkesmannsembetene.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.2.1	Alle embetene KD Annet tema
Tilfredshet med fylkesmannens informasjon og veiledning i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.	3.1.1.2.1.1 Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.
	Alle embetene KD Annet tema
	3.1.1.2.1.2 Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.

Oppdrag
Alle embetene   KD   Annet tema
3.1.1.2.2
I forbindelse med avviklingen av Sameskolen for Midt-Norge fra høsten 2016 skal fylkesmannen se på løsninger for den fremtidige samiskundervisningen til de norske elevene som har mottatt fjernundervisning ved skolen. Arbeidet skal være i tråd med rammeverk for samisk fjernundervisning.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.3.1	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap
	3.1.1.3.1.1

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.	Gjennomført tilsyn i ¼ av kommunene.
---	--------------------------------------

Oppdrag	
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap	
3.1.1.3.2	
Gjennomføre øvelser i kommuner med overordnet beredskapsplan om ressursituasjonen tillater det.	
Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap	
3.1.1.3.3	
Bistå med tilrettelegging av informasjonstiltak under arbeidet med samlokalisering av den kommunale nødalarmeringstjenesten for brann 110 og politiets operasjonssentral 112.	

3.1.2 Arbeids- og Sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.2.1.1	Alle embetene ASD Annet tema
Gjennomførte opplæringstiltak i sosialtjenesteloven, forskrifter og rundskriv, med særlig vekt på barneperspektivet og rett til kvalifiseringsprogram.	3.1.2.1.1.1
	Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Øke tilgjengelighet og kapasitet, samt styrke kvalitet og innovasjonsevne i helse- og omsorgssektoren og i folkehelsearbeidet

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.1.1	Alle embetene HOD Helse, omsorg og sosial
Antall kommuner som har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet.	3.1.3.1.1.1
	Alle kommuner har utarbeidet lokale helse- og omsorgsplaner som del av det helhetlige kommuneplanarbeidet.

<p>3.1.3.1.2</p> <p>Antall kommuner som har satt i verk tiltak på sentrale områder i Demensplan 2020.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.1.3.1.2.1</p> <p>Alle kommuner har iverksatt tiltak for å bedre kvaliteten på tjenestetilbudet til personer med demens.</p>
<p>3.1.3.1.3</p> <p>Antall kommuner som har en positiv utvikling i forhold til rekruttering og kompetanseheving blant ansatte i helse- og omsorgstjenestene.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.1.3.1.3.1</p> <p>Alle kommuner har oppnådd en økt andel ansatte med relevant utdanning sammenliknet med 2015.</p>
<p>3.1.3.1.4</p> <p>Antall kommuner som deltar i kompetansetiltak som følge av Kompetanseløft 2020.</p>	<p>Alle embetene HOD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.1.3.1.4.1</p> <p>Alle kommuner skal ha deltatt i kompetansehevende program.</p>

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.5

Fylkesmannen skal bistå og gi faglig veiledning til Husbanken i saksbehandling av søknader til investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser, og bl.a. sikre at sykehjem og omsorgsboliger med innvilgede tilskudd er tilpasset personer med demens.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.6

Fylkesmannen skal bistå kommunene ved vurdering av samlokalisering av helse- og omsorgstjenester og organisering av flerfaglige tilbud i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.7

Ny handlingsplan mot antibiotika resistens legges frem første kvartal 2015. Fylkesmannen skal bidra til implementering av planen.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.8

Fylkesmannen skal bistå Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i rollen som pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem og hjemmetjenester i fylket.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.9

Fylkesmannen skal orientere alle kommuner om mulighetene i tilgjengelig ny teknologi, ny kunnskap og nye faglige metoder.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.10

Fylkesmannen skal følge opp arbeidet med nytt Kompetanseløft 2020 for å bidra til en faglig sterk tjeneste og å bidra til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har en tilstrekkelig og kompetent bemanning.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.11

Fylkesmannen skal følge opp Demensplan 2020, med særlig fokus på å veilede og gi råd til kommunene i utbygging av dagaktivitetstilskudd for hjemmeboende personer med demens.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.12

Spesialistutdanningen for leger skal legges om. Fylkesmannen vil få oppgaver knyttet til del 1 av ny spesialistutdanning tilsvarende dagens turnustjeneste.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.13

Fylkesmannen skal ved behov bistå Helsedirektoratet i å følge med på/ evaluere om kommunene, i henhold til ny akuttmedisinforskrift, klarer å rekruttere nok kvalifiserte leger til legevaktjenesten i overgangsperioden for kravet til grunnkompetanse fram til 1. mai 2018 (jf. forskriften § 21 første ledd).

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.14

Fylkesmannen skal bidra til at kommuner er kjent med innholdet i St. Meld. 26 Fremtidens primærhelsetjenesten og veilede dem i hvordan de kan utvikle tjenestene i tråd med den retningen som angis og som Stortinget har gitt sin tilslutning til.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.15

Fylkesmannen skal informere alle kommuner og fylkeskommunen om folkehelsepolitikken og målet om at psykisk helse, helsevennlige valg og aktiv aldring skal få større plass i folkehelsearbeidet, jf. Folkehelsemeldingen Mestring og muligheter (Meld.St. 19, 2014-2015). Fylkesmannen skal følge opp kommuner som har kommet særlig kort i arbeidet med å etablere et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg og sosial

3.1.3.1.16

Fylkesmannen skal iverksette veiledende tiltak for å øke kommunenes kompetanse på alkoholoven, med særlig vekt på regelverk knyttet til overskjenking og skjenking til mindreårige og nye bestemmelser i alkoholoven (normerte regler for inndragning av bevilling og reklameforbudet m.m.).

3.1.3.2 Økt kapasitet og kompetanse om psykisk helse og rus, med satsing på bedre forebygging og sammenhengende tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.2.1 Antall kommuner som har tatt i bruk BrukerPlan eller lignende kartleggingsverktøy.	Alle embetene HOD Annet tema 3.1.3.2.1.1 Alle kommuner i fylket har tatt i bruk BrukerPlan eller lignende kartleggingsverktøy i sitt planverk.
3.1.3.2.2 Antall kommuner som har deltatt i (tverrsektorielle) kompetansehevingstiltak på rusfeltet i regi av fylkesmannen og kompetansesentre.	Alle embetene HOD Annet tema 3.1.3.2.2.1 Alle kommuner i fylket har deltatt i kompetansehevende tiltak på rusfeltet.
3.1.3.2.3 Antall kommuner som kan dokumentere kapasitetsvekst innen kommunalt rusarbeid og psykisk helsearbeid (IS-24/8).	Alle embetene HOD Annet tema 3.1.3.2.3.1 Alle kommuner har dokumentert kapasitetsvekst i lokalt rus- og psykisk helsearbeid sammenliknet med 2015.

Oppdrag

Alle embetene | HOD | Annet tema

3.1.3.2.4

Fylkesmannen skal bidra til å gjøre ny opptrappingsplan for rusfeltet kjent i sitt fylke og følge opp arbeidet med planen. Helsedirektoratet i samarbeid med fylkesmannen vil få i oppdrag å etablere et opplegg som sikrer erfaringsutveksling og spredning av gode eksempler.

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.1.1 Igangsatte restaureringstiltak innen myr og annen våtmark.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> 3.1.4.1.1.1 Restaureringsprosjekter skal være igangsatt i henhold til plan 2016-2020 for restaurering av myr og annen våtmark.
3.1.4.1.2 Igangsatte regionale overvåkingsprogram i vannregionene.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> 3.1.4.1.2.1 Overvåkingsprogram er igangsatt i alle vannregioner.
3.1.4.1.3 Nye pålegg hjemlet i vannkraftkonsesjoner.	Alle embetene KLD Miljø og klima <hr/> 3.1.4.1.3.1 Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2015.

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.4

Bistå Miljødirektoratet i å levere oppdatert liste over nasjonalt verdifulle kulturlandskap, og utarbeide forvaltningsmål for utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.5

I samarbeid med fylkeskommunen oppdatere fylkesvis kultiveringsplan for fisk og implementere retningslinjene for kultivering.

Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.6
Bistå Miljødirektoratet i å prioritere arealer for kartlegging av naturtyper.
FMAV   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.7
Fylkesmannen skal være sekretariat for krypsivprosjektet på Sørlandet. Arbeidet skal gjennomføres i henhold til arbeidsprogram for prosjektet. Det skal leveres en framdriftsrapport til Miljødirektoratet innen 1. mars.
FMAV   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.8
Oversende fylkesmannens tilråding til verneplan og utkast til forvaltningsplan for Raet innen 1. mars.
FMAV   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.9
Skogvern: vurdere vern og melde oppstart for områder registrert i 2015.
FMAV   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.10
Under forutsetning at det bevilges midler over statsbudsjettet opprettes et styre for prosjektet «Krafttak for laks i sør», bestående av representanter fra FM i Agder og Miljødirektoratet. Styret ledes og driftes av FM i Agder. FM utarbeider et mandat gjeldende for styrets aktiviteter i prosjektperioden innen 1. april.
FMBU   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.11
Følge opp arbeid med økologisk kompensasjon i tilknytning til samferdselstiltak i verneområder.
FMBU   KLD   Miljø og klima
3.1.4.1.12
Melde oppstart av vern på eiendommene til Opplysningsvesenets fond (OVF), sende verneplaner på lokal og sentral høring og oversende tilråding til Miljødirektoratet innen 1. august.
FMBU   KLD   Miljø og klima

3.1.4.1.13

Gi tilråding om vern av områder på Statskog SF sin grunn (tidl. Borregaard-arealer) innen 1. august.

FMBU | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.14

Skogvern: vurdere vern og melde oppstart for områder registrert i 2015.

FMBU | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.15

Lede koordineringsgruppe for Gyrodactylus salaris-relaterte problemstillinger i Drammensregionen sammen med Miljødirektoratet og Mattilsynet. Bistå Veterinærinstituttet (VI) ved bevaringsarbeid av anadrome fiskebestander.

FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.16

Gjennomføre høring og oversende tilråding for opprettelse av verneområde LoppHAVet. Frist vil bli avklart senere.

FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.17

Bidra som sakkyndig i relevante prosesser for å videreutvikle et bærekraftig forvaltnings- og reguleringsregime i Tana og Neiden etter nærmere avtale med KLD/Miljødirektoratet. Bidra i arbeidet med sikte på utfasing av krokarn i Finnmark, og bistå i arbeidet med hvordan fangst av laks med opprinnelse i russiske elver kan reduseres i sjølaksefisket i Varangerfjorden.

FMHE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.18

I tilfelle forlengelse av det norsk/svenske InterReg-prosjektet "Vänernlaksens frie vandring" skal fylkesmannen være prosjektleder for den norske delen av prosjektet.

FMHE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.19

Følge opp arbeid med økologisk kompensasjon i tilknytning til samferdselstiltak i verneområder.

FMHE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.20

Melde oppstart av vern på eiendommene til Opplysningsvesenets fond (OVF), sende verneplaner på lokal og sentral høring og oversende tilråding til Miljødirektoratet innen 1. august.

FMHE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.21

Gi tilråding om vern av områder på Statskog SF sin grunn (tidl. Borregaard-arealer) innen 1.august.

FMHE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.22

Skogvern: vurdere vern og melde oppstart for områder registrert i 2015.

FMHO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.23

Videreføre prosjektet «redningsaksjonen for Vosso-laksen» i tråd med revidert prosjektplan. Gjennomføre prosjektet reetablering av laks i Modalselva i tråd med prosjektplan.

FMHO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.24

Bistå i koordineringen av innsamlingen av biologisk materiale fra de Hardangerfjordbestandene som skal inn i genbanken.

Koordineres av fylkesmannen og Miljødirektoratet i samarbeid med Veterinærinstituttet og regionale bidragsytere.

FMMR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.25

Ivareta oppgaver knyttet til *Gyrodactylus salaris* i Drivaregionen. Lede koordineringsgruppa under reetableringsarbeidet i Raumaregionen. Delta i behandlingene i Skibotnregionen. Ansvar for driften av Herje-anlegget, som omfatter budsjettering av driften og eventuelle planer for ytterligere opprustning av anlegget.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.26

Oversende forslag til forvaltningsplan for Jan Mayen til godkjenning innen 1. juni.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.27

Gjennomføre høring og oversende tilråding for opprettelse av verneområdene Nordfjorden i Rødøy, Vistenfjorden, Kaldvåg fjorden og Innhavet, Karlsøyvær. Frist vil bli avklart senere.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.28

Lede koordineringsgruppene for reetableringsarbeidet i Ranaregionen og i Vefsnaregionen. Bidra i bekjempelsen av *Gyrodactylus salaris* i Skibotnregionen.

FMNT | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.29

Lede koordineringsgruppa under reetableringsarbeidet i Steinkjervassdragene. Bidra i bekjempelsen av *Gyrodactylus salaris* i Skibotnregionen. Innen 31. mars utrede grunnlaget for en eventuell stenging av fisketrappene i nedre og øvre Fiskumfoss i Namsen for å hindre oppvandring av anadrom laksefisk (som et bevaringstiltak for laksetypen namsblanken, som lever i områdene ovenfor nedre Fiskumfoss).

FMOP | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.30

Oppsummere etter høring og oversende fylkesmannens tilråding til verneplan og utkast til forvaltningsplan for Hjerkinnskytefelt til Miljødirektoratet.

FMOS | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.31

Skogvern: vurdere vern og melde oppstart for områder registrert i 2015.

FMOS | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.32

Være sekretariat for fagrådet for Skagerakkysten.

FMSF | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.33

Bistå i fiskeforsterkingsprosjektet i Lærdalselvi.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.34

I samarbeid med FMOP, FMMR og Miljødirektoratet, revidere forvaltningsplan for moskus innen 1. juli.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.35

Skogvern: vurdere vern og melde oppstart for områder registrert i 2015.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.36

Bidra sammen med FMMR i arbeidet med Gyrodactylus-bekjempelse i Driva. Delta i samarbeidsrådet i Drivaregionen i forbindelse med *Gyrodactylus salaris*. Bidra i arbeidet med å hindre spredning av mort.

FMTE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.37

Oversende fylkesmannens tilråding til verneplan og utkast til forvaltningsplan for Jomfruland innen 1. mars.

FMTE | FMTR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.38

Følge opp arbeid med økologisk kompensasjon i tilknytning til samferdselstiltak i verneområder.

FMTE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.39

Etter nærmere dialog gjennomføre tiltak og foreta nødvendige avklaringer med hensyn til funksjonalitet og organisering slik at fiskesperre i Telemarkskanalen skal fungere som forutsatt.

FMTR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.40

Gjennomføre høring og oversende tilråding for opprettelse av verneområdene Ytre Karlsøy, Rysstraumen, Rossfjordstraumen. Frist vil bli avklart senere.

FMTR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.41

Lede koordineringsgruppe for *Gyrodactylus salaris*-relaterte problemstillinger i Skibotnregionen og følge opp rotenonbehandlingen som tiltakshaver.

FMVE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.42

Delta i koordineringsgruppe for *Gyrodactylus salaris*-relaterte problemstillinger i Drammensregionen sammen med Miljødirektoratet og Mattilsynet. Bistå Veterinærinstituttet (VI) ved bevaringsarbeid av anadrome fiskebestander

3.1.4.2 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.2.1	Alle embetene KLD Miljø og klima
Omfang av gjennomførte tiltak for truede arter og naturtyper.	3.1.4.2.1.1 Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.2.2

Følge opp handlingsplaner for kystlynghei, høstingsskog, slåttemark og slåttemyr (ny plan i 2016) med vekt på skjøtsel

FMOP | KLD | Miljø og klima

3.1.4.2.3

I samarbeid med Miljødirektoratet og Forsvarsbygg, bidra til overvåking av og innhenting av kunnskap om trafikk og ferdselsutvikling på Snøheimvegen og i Hjerkin/Snøhettaområdet i forhold til villreinens arealbruk.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.2.4

I samarbeid med Miljødirektoratet og Forsvarsbygg, bidra til overvåking av og innhenting av kunnskap om trafikk og ferdselsutvikling på Snøheimvegen og i Hjerkin/Snøhettaområdet i forhold til villreinens arealbruk.

3.1.4.3 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.3.1 Oppfølging med nødvendige tillatelser til industri- og avfallsvirksomheter som omfattes av nye krav i industriutslippsdirektivet.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.1.1 Alle industri- og avfallsvirksomheter driver i tråd med nye krav i industriutslippsdirektivet.
3.1.4.3.2 Tiltak for å lukke avvik knyttet til kontrollaksjonen i 2015.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.2.1 Avløpsanleggene skal ha lukket alle avvik som ble påvist i 2015.

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima 3.1.4.3.3 Fylkesmannen skal sikre at private mottaksanlegg for farlig avfall fyller de nye kravene til finansiell sikkerhet i revidert kap. 11 i avfallsforskriften.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima 3.1.4.3.4 Tillatelser til mottaksanlegg for farlig avfall skal være revidert (kap. 11 i avfallsforskriften trer i kraft 1. januar 2016).
Alle embetene   KLD   Miljø og klima 3.1.4.3.5 Avfallsplaner for de større industri-, fiskeri- og anløpshavnene i fylket skal være levert og godkjent. Fylkesmannen skal arbeide for at de har en oversikt over alle havnene i fylkets kystkommuner.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima 3.1.4.3.6 Felles tilsynsaksjoner for 2016: tanklagring, plast- og glassfiberprodusenter, mineralsk industri – sement, betong og ikke-metalliske mineralprodukter, og utvalgte skipsverft.
FMAV   KLD   Miljø og klima 3.1.4.3.7

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Pollen i Arendal og behandle søknad om tiltak i Kittelsbukt, Arendal. Arbeidsgruppen med Arendal kommune skal videreføres. Følge opp opprydningstiltak ved Bredalsholmen.

Tilrettelegge for å få til et felles overvåkingsprogram for Kristiansandsfjorden. Arbeide med eventuell tillatelse til tiltak og strandkantdeponi i Flekkefjord og følge opp aktuelle verft i forbindelse med gjennomføring av tiltak i Flekkefjord.

FMAV | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.8

Pålegg om opprydding i forurenset grunn ved aktuelle prioriterte skipsverftlokalteter skal være sendt innen utgangen av 2016.

FMBU | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.9

Sluttrapport for overvåkning av indre Drammensfjord skal vurderes og sendes til Miljødirektoratet. Følge opp videre kildekartlegging av forurensningskilder til Drammensfjorden og overvåkning av vann og sediment som del av Ren Drammensfjord.

FMOS | FMBU | FMVE | FMTE | FMRO | FMHO | FMSF | FMMR | FMST | FMNO | FMTR | FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.10

Pålegg om opprydding i forurenset grunn ved aktuelle prioriterte skipsverftlokalteter skal være sendt innen utgangen av 2016.

FMRO | FMHO | FMSF | FMMR | FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.11

Følge opp de kommuner som har krav til primærrensing og ikke er kommet i mål innen fristen. Ta opp med de relevante kommuner det problem at den teknologi som mange har valgt, ofte ikke vil oppfylle kravene til primærrensing.

FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.12

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Hammerfest. Innenfor eget myndighetsområde arbeide videre for å stanse eventuell utlekking til sjø.

FMHO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.13

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Sørfjorden og Bergen.

FMMR | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.14

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn og grunnforurensning i tiltaksplanområdet i Ålesund og de prioriterte skipsverftslokalitetene i fylket.

FMNO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.15

Følge opp arbeidet med forurenset sjøbunn i Ranfjorden og Svolvær.

FMOS | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.16

Følge opp deponier for forurensede masser fra mudring av innseiling til Borg havn.

FMRO | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.17

Samordne fremdriften med prioriterte skipsverft i forhold til arbeidet som gjennomføres i prioriterte delområder i Stavanger havneområde. FM skal spesielt prioritere å følge opp verftslokaliteten i Galeivågen når det gjelder tiltak på land og undersøkelser i sjø.

FMST | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.18

Følge opp oppryddingen i Trondheim havn. Sitte som observatør i styringsgruppen. Pålegge tiltaksplan og opprydding i forurenset grunn og sjøbunn i Hommelvika, der risikovurderingen viser at det er nødvendig. Framdrift etter nærmere dialog.

FMTE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.19

Bidra til lokal og regional forankring av sedimentarbeidet som pågår i Grenlandsfjordene.

FMVE | KLD | Miljø og klima

3.1.4.3.20

Veilede Sandefjord kommune og behandle søknad om gjennomføring av tiltak mot forurenset sjøbunn i Sandefjordsfjorden. FM er delegert myndighet i saken.

Veilede Horten kommune i Horten Indre havn- prosjektet. Følge opp forurenset grunnlokaliteter innenfor eget myndighetsområde som kan ha spredning til Horten Indre havn.

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.5.1.1 Antall kommuner i ROBEK.	Alle embetene KMD Annet tema <hr/> 3.1.5.1.1.1 Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2016 ikke skal overstige antallet ved utgangen av 2015.

3.1.5.2 Kommunereform

Oppdrag
Alle embetene   KMD   Annet tema <hr/> 3.1.5.2.1 Fylkesmannen skal på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene der det legges vekt på helheten i regionen og fylket, og gi råd om framtidig kommunestruktur, jf. anmodningsvedtak nr. 691 i forbindelse med behandlingen av Prop. 121 S (2014-2015) Kommuneproposisjonen 2016, Innst. 375 S (2014-2015). Det henvises til brev fra statsråden med utdypning av oppdraget av samme dato. Tilrådning må baseres på de lokale prosessene, målene for reformen og kriteriene for en god kommunestruktur (se omtale i Prop. 95 S (2013-14) Kommuneproposisjonen 2015). Til hjelp i oppsummeringene og tilrådingen, vil departementet utarbeide en mal som skal brukes i fylkesmannens oppsummering. Malen vil kunne tilpasses det enkelte fylket. Fylkesmannens tilrådning skal sendes innen 1. oktober 2016.

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.6.1.1 Fylkesmannens bidrag til vekst og gründerskap innenfor landbruksbaserte næringer.	Alle embetene LMD Landbruk og mat <hr/> 3.1.6.1.1.1 Regionalt bygdeutviklingsprogram er utarbeidet og fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

3.1.6.1.2	Alle embetene LMD Landbruk og mat
Fylkesmannens bidrag til verdiskapning i skogbruket.	3.1.6.1.2.1 Tilfredsstillende foryngelse av all hogst innen tre år etter hogst.

Oppdrag	
Alle embetene LMD Landbruk og mat	
3.1.6.1.3	Fylkesmannen skal bidra til kartlegging og fjerning av flaskehalsar for effektiv tømmertransport.
Alle embetene LMD Landbruk og mat Plan og bygg	
3.1.6.1.4	Fylkesmannen skal legge til rette for at kommunale hovedplaner for skogsveger er ajourførte i alle kommuner med skogbetydning.
Alle embetene LMD Landbruk og mat	
3.1.6.1.5	Fylkesmannen skal bidra til økt lønnsom landbruksbasert næringsutvikling gjennom utarbeiding og oppfølging av regionalt bygdeutviklingsprogram.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.6.2.1	Alle embetene LMD Landbruk og mat
Skogens rolle i klimasammenheng.	3.1.6.2.1.1 Andel kommuner som følger opp kontroll med foryngelseskravet: 100 pst i løpet av tre år.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat
	3.1.6.2.1.2 Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat

<p>3.1.6.2.2</p> <p>Fylkesmannens bidrag til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.</p>	<p>3.1.6.2.2.1</p> <p>Alle miljøvirkemidlene er forvaltet i tråd med regionalt miljøprogram og nasjonale føringer.</p>
--	--

Oppdrag

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Plan og bygg

3.1.6.2.3

Fylkesmannen skal gjennomføre et opplæringstiltak (kurs) for nye kommunepolitikere om landbruk og jordvern i 2016, jf. Nasjonal jordvernstrategi vedtatt av Stortinget 8.12.2015.

FMFI | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.2.4

Fylkesmannen skal bidra til at samtlige reinbeitedistrikt, herunder distriktene på høst- og vinterbeitene i Finnmark, utarbeider bruksregler og påse at distriktene utarbeider distriktsplaner i henhold til reindriftslovens bestemmelser.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | LMD | Landbruk og mat

3.1.6.2.5

Fylkesmannen skal bidra til at samtlige reinbeitedistrikt utarbeider bruksregler og påse at distriktene utarbeider distriktsplaner i henhold til reindriftslovens bestemmelser.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 Tverrsektorielle delmål

3.2.1.1 Godt tjenestetilbud for barn og unge

Oppdrag

Alle embetene | ASD | BLD | HOD | KD | Barnehage og opplæring | Barn og foreldre | Helse, omsorg og sosial

3.2.1.1.1

Fylkesmannen skal gi råd og være pådriver for samarbeid og samordning i og mellom kommuner, fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier, jf. 0-24 samarbeidet.

Alle embetene | HOD | Barnehage og opplæring | Barn og foreldre | Helse, omsorg og sosial

3.2.1.1.2

Fylkesmannen skal bidra at oppdatert retningslinje for svangerskapsomsorgen – hvordan avdekke vold (IS-2181, er kjent.

3.2.1.2 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.2.1 Fylkesmannens bidrag til at det boligsosiale arbeidet i kommunene er kunnskapsbasert.	Alle embetene ASD KMD Annet tema 3.2.1.2.1.1 Gjennomført minimum to kompetansehevende tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid, f.eks. bolig og integrering av flyktninger, bolig og tjenester til rusmiddelavhengige, helhetlig planlegging, bolig og folkehelse.

3.2.1.3 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.3.1 Forberedt og øvet kriseorganisasjon.	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap 3.2.1.3.1.1 Det er gjennomført minst en årlig øvelse av kriseorganisasjonen i embetet med grunnlag i ny samfunnssikkerhetsinstruks.

Oppdrag

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.3.2

Implementere ny samfunnssikkerhetsinstruks:

- Regional samordning innen øvelser, risiko- og sårbarhetsanalyse, beredskapsplanlegging og håndtering av uønskede hendelser er gjennomført.
- Beredskapsplaner er revidert.
- Revisjon av underliggende planverk i regionen knyttet til nasjonale beredskapstiltak er påbegynt.

Det er etablert ordninger i embetet for raskt å kunne motta og videreformidle varsler om uønskede

hendelser og beredskapsmeldinger.
FMST   FMNT   JD   Samfunnsikkerhet og beredskap
3.2.1.3.3
Bistå i forberedelser for innføring av nødkommunikasjon mellom norske og svenske beredskapsaktører.

3.2.1.4 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.4.1 Avslutning av tilsyn.	Alle embetene ASD BLD HOD Barn og foreldre Helse, omsorg og sosial Tilsyn 3.2.1.4.1.1 Alle tilsyn hvor det er funnet brudd på lov og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.
3.2.1.4.2 Avslutning av tilsyn med folkehelsearbeid.	Alle embetene HOD Barn og foreldre Helse, omsorg og sosial Tilsyn 3.2.1.4.2.1 Alle tilsyn med folkehelsearbeid fra 2014 der det ble påvist brudd på lovkrav, er fulgt opp og avsluttet innen utgangen av 2016.
3.2.1.4.3 Kommunenes og kontrollutvalgssekretariatenes oppfatning av samordningen av FMs tilsynsvirksomhet. (Kartlegges i en planlagt spørreundersøkelse til kommunene og kontrollutvalgssekretariatene).	Alle embetene KMD Annet tema 3.2.1.4.3.1 Krav til gjennomsnittsscore i spørreundersøkelse: 75 % svarer "FMs tilsynsvirksomhet er godt eller nokså godt samordnet".
3.2.1.4.4 Kommunenes oppfatning av læring og forbedring etter tilsynet.	Alle embetene KMD Annet tema 3.2.1.4.4.1 Krav til gjennomsnittsscore i spørreundersøkelse - 75 % svarer at FMs tilsyn "i stor eller nokså stor grad har vært lagt til rette med sikte på læring og forbedring lokalt".

3.2.1.5 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.5.1 Oppfølging av kommunene og fylkeskommunenes klima- og energiplaner.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.2.1.5.1.1 FM har hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.
3.2.1.5.2 Oppfølging av kommunenes integrering av klimahensyn i ordinær drift og arealplanlegging.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.2.1.5.2.1 Vurdering av effekt på klimagassutslipp, samt mål og tiltak for å redusere klimagassutslipp og energibruk, skal finnes igjen i alle relevante planer og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven og annet lovverk.
3.2.1.5.3 Oppfølging av kommunenes arbeid med å sikre hensynet til klimaendringer i ansvar og myndighetsoppgaver.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.2.1.5.3.1 FM har hatt dialog med kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, blant annet om nasjonale og fylkesvise klimaframskrivninger og den nye nettsiden klimatilpasning.no

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima 3.2.1.5.4 Gi innspill til kommunenes arbeid med planstrategi slik at hensyn til klimaendringer ivaretas i planene.
FMRO   FMNT   FMNO   KLD   LMD   Miljø og klima 3.2.1.5.5 Lede pilotprosjektet «planting av skog på nye arealer som klimatiltak i Nordland.
FMNT   KLD   LMD   Miljø og klima 3.2.1.5.6 Lede pilotprosjektet «planting av skog på nye arealer som klimatiltak i Nord-Trøndelag.

FMRO | KLD | LMD | Miljø og klima

3.2.1.5.7

Lede pilotprosjektet «planting av skog på nye arealer som klimatiltak» i Rogaland.

3.2.1.6 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.6.1	Alle embetene JD Annet tema
Kommunenes bosetting av flyktninger.	3.2.1.6.1.1 Andel flyktninger som er bosatt innen 6 mnd. etter at vedtak om opphold i Norge eller reisetillatelse er gitt: 55 % av IMDIs totale bosettingsanmodning til kommunene i fylket. Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.
	Alle embetene JD Annet tema
	3.2.1.6.1.2 Andel enslige mindreårige som er bosatt: 100 % av IMDIs totale bosettingsanmodning til kommunene i fylket.

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

3.2.1.6.2

Koordinere alle avklaringer mellom kommunene og sektormyndighetene når det gjelder hvilket ansvar vertskommunene for asyl- og flyktningmottak har, jf. oppdragsbrevet fra KMD av 20.11.2015.

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

3.2.1.6.3

Gi informasjon til kommunene om kommunenes ansvar og muligheter, både knyttet til selve etableringen av mottak (f.eks. saksbehandling etter kommuneloven og plan- og bygningsloven), og tjenester til beboere i mottak (for eksempel helse, skole og barnevern).

Alle embetene | JD | Kommunal styring

3.2.1.6.4
Gi råd og være pådriver overfor kommuner og fylkeskommunen for samarbeid og samordning mellom tjenester og institusjoner som arbeider for og med flyktninger og asylsøkere.
Alle embetene   JD   Barn og foreldre   Helse, omsorg og sosial
3.2.1.6.5
Prioritere rekruttering og oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere.
Alle embetene   BLD   Barn og foreldre   Helse, omsorg og sosial   Tilsyn
3.2.1.6.6
Føre tilsyn med omsorgssentrene for enslige mindreårige asylsøkere.
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg og sosial
3.2.1.6.7
Gi råd og veiledning og være pådriver overfor kommunene for å sikre at flyktninger mottar helse- og omsorgstjenester som de etter helselovgivningen har rett til.
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring
3.2.1.6.8
Gi råd og veiledning og være pådriver overfor kommuner og fylkeskommuner for å sikre at barn og unge asylsøkere og flyktninger får det opplæringstilbudet de har rett til.

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.1.1	Alle embetene JD Annet tema
Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	3.3.1.1.1.1 Minimum 2 tilsyn i hvert fylke per år.
3.3.1.1.2	Alle embetene KD Annet tema
Tilsyn med skoleeier og barnehagemyndighet med grunnlag i risikoen for lovbrudd.	3.3.1.1.2.1 Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på

	<p>samme nivå som i 2015, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.</p>
<p>3.3.1.1.3</p> <p>Tilfredshet med fylkesmannens tilsyn i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.1.1.3.1</p> <p>Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].</p> <hr/> <p>[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015, Rapport 19/2015 NIFU»</p> <p>Tilsyn: 72 prosent av de spurte skoleeierne svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever virkemiddelet tilsyn som viktig.</p>
<p>3.3.1.1.4</p> <p>Tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.1.1.4.1</p> <p>Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].</p> <hr/> <p>[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015, Rapport 19/2015 NIFU»</p> <p>Klagesaksbehandling: 52 prosent av de spurte skoleeierne svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever virkemiddelet klagesaksbehandling som viktig.</p> <p>Jf. «Spørsmål til barnehage – Norge høsten 2015», Trøndelag Forskning og Utvikling.</p>
<p>3.3.1.1.5</p> <p>Tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket i arbeidet med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og skole.</p>	<p>Alle embetene KD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.1.1.5.1</p> <p>Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015.</p>
<p>3.3.1.1.6</p> <p>Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og</p>	<p>Alle embetene KMD Plan og bygg</p> <hr/> <p>3.3.1.1.6.1</p> <p>Andel klagesaker som er behandlet innen 12 uker: 100%.</p>

bygningsloven.	<p>Alle embetene KMD Plan og bygg</p> <hr/> <p>3.3.1.1.6.2</p> <p>Andel klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, som er behandlet innen 6 uker: 100%.</p>
<p>3.3.1.1.7</p> <p>Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker i førsteinstans eller som klageinstans på plan- og bygningsrettens område(også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).</p>	<p>Alle embetene KMD Plan og bygg</p> <hr/> <p>3.3.1.1.7.1</p> <p>Andel ekspropriasjonssaker i førsteinstans eller som klageinstans på plan- og bygningsrettens område, som er behandlet innen 12 uker: 100%.</p>

Oppdrag

Alle embetene | BLD | Barn og foreldre

3.3.1.1.8

Fylkesmannen skal innhente informasjon fra alle kommuner på hvorvidt og hvordan de sørger for et krisesentertilbud eller tilsvarende tilbud til voldsutsatte med problemer knyttet til rus og/eller psykiatri, voldsutsatte med nedsatt funksjonsevne og til voldsutsatte menn.

Alle embetene | BLD | Barn og foreldre

3.3.1.1.9

Fylkesmannen skal iverksette felles opplæring for relevante faggrupper i kommunene om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep. Det forutsettes at fylkesmennene samarbeider med de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) om opplæringstilbudet.

Alle embetene | BLD | Barn og foreldre

3.3.1.1.10

Oppfølging av eventuelle kommuner i fylket som er med i forsøket om økt kommunal oppgave- og finansieringsansvar i barnevernet.

Alle embetene | KD | Annet tema

3.3.1.1.11

Fylkesmannen skal gjennomføre en egevaluering av kompetanse på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnopplæringen

Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.3.1.1.12
Veilede kommunene i nytt motorferdselsregelverk og følge opp kommunenes prosesser knyttet til fastsetting av snøskuterløyper, herunder være klageinstans.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.3.1.1.13
Gjennomføre landsomfattende kommunetilsyn om lokal luftkvalitet innen 31. august i tre kommuner innen fylket.
Alle embetene   BLD   Barn og foreldre   Helse, omsorg og sosial   Tilsyn
3.3.1.1.14
Gjennomføre tilsyn med Bufetat med regionale tilsynslag.
FMBU   FMVE   FMFI   BLD   Annet tema
3.3.1.1.15
Oppfølging av kommuner i fylket som er med i forsøket om økt kommunal oppgave- og finansieringsansvar i barnevernet:
<ul style="list-style-type: none"> • Bidra med innspill til indikatorer i risikovurdering etter nærmere anvisninger. • Særskilt rapportering til-Bufdir utfra indikatorer, etter nærmere anvisninger.
Bidra i følgeevaluering etter nærmere anvisninger.
FMSF   KMD   Plan og bygg
3.3.1.1.16
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane er ansvarlig for å gjennomføre et prosjekt om videreutvikling og forbedring av Fylkesmennenes rapporteringssystem SYSAM på saksområde plan- og byggesak. Prosjektet er planlagt ferdigstilt innen 1. juli 2016.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.2.1	Alle embetene LMD Landbruk og mat
Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.	3.3.1.2.1.1
	Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.

	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.2</p> <p>Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 pst. av kommunene.</p>
	<p>Alle embetene LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.1.3</p> <p>Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %</p>
3.3.1.2.2	<p>FMST FMNT FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.2.1</p> <p>Fylkesmannen har innarbeidet kontroll på reindriftsområdet i sin kontrollplan.</p> <p>Andel av siidaandeler der det er gjennomført kontroll: 15%</p>
	<p>FMST FMNT FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat</p> <hr/> <p>3.3.1.2.2.2</p> <p>Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100%</p>

3.3.2 Helse- og omsorgsdepartementet

3.3.2.1 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.1.1	Alle embetene BLD Barn og foreldre
Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn	<p>3.3.2.1.1.1</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale barneverntjenester: 3 per fylke. Dette innebærer 6 revisjoner for FMOA og FMAV (3 per fylke).</p>
3.3.2.1.2	Alle embetene HOD Annet tema
Stedlige tilsyn etter kap. 9.	<p>3.3.2.1.2.1</p> <p>Andel nye tvangstiltak regulert i godkjente vedtak som er</p>

	fulgt opp med stedlige tilsyn: 100%.
	Alle embetene HOD Annet tema
	3.3.2.1.2.2
	Antall stedlige tilsyn i hvert embete skal økes sammenlignet med 2015.
3.3.2.1.3	Alle embetene BLD Barn og foreldre
Involvering av barn i tilsyn med barnevern	3.3.2.1.3.1
	Fylkesmannen skal ha tatt kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale.
	Alle embetene BLD Barn og foreldre
	3.3.2.1.3.2
	Fylkesmannen skal ha gjennomført samtale med alle barn som ønsker det.
3.3.2.1.4	Alle embetene ASD HOD Annet tema
Saksbehandlingstid.	3.3.2.1.4.1
	Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.
	Alle embetene ASD HOD Annet tema
	3.3.2.1.4.2
	Avslutning av klagesaker: minst 90 prosent innen 3 måneder eller mindre.
	Alle embetene HOD Annet tema
	3.3.2.1.4.3
	Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: 100%
	Alle embetene HOD Annet tema
	3.3.2.1.4.4
	Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som

	er behandlet innen 3 måneder: 100%
3.3.2.1.5 Registrering av tilsyn og saker i NESTOR.	Alle embetene ASD BLD HOD Annet tema 3.3.2.1.5.1 Andel ajourførte tilsyn (planlagte og gjennomførte) og saker i NESTOR per 31.12, 30.4. og 31.8.: 100%
3.3.2.1.6 Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	FMAV HOD Annet tema 3.3.2.1.6.1 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 26.
	FMOS FMBU FMMR FMST FMNO HOD Annet tema 3.3.2.1.6.2 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 17.
	FMFI HOD Annet tema 3.3.2.1.6.3 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 11.
	FMHE FMOP FMVE HOD Annet tema 3.3.2.1.6.4 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 15.
	FMHO HOD Annet tema 3.3.2.1.6.5 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 24.
	FMTE FMSF FMNT FMTR HOD Annet tema 3.3.2.1.6.6 Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med

	<p>kommunale helse- og omsorgstjenester: 13.</p> <hr/> <p>FMOA HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.6.7</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 35.</p>
	<p>FMRO HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.6.8</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 22</p>
3.3.2.1.7	<p>FMAV HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.1</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 7.</p>
Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.	<p>FMBU BLD HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.2</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 4.</p>
	<p>FMHE FMOP FMVE FMTE FMSF FMNT FMFI HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.3</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 3.</p>
	<p>FMHO HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.4</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 6.</p>
	<p>FMOS FMRO FMMR FMST FMNO FMTR HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.5</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert</p>

	<p>embete: 4.</p> <hr/> <p>FMOA HOD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.7.6</p> <p>Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 8.</p>
<p>3.3.2.1.8</p> <p>Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn.</p>	<p>FMAV FMHO ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.1</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 8.</p> <hr/> <p>FMOS FMBU FMMR FMST FMNO ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.2</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 6.</p> <hr/> <p>FMTE FMSF FMNT FMTR FMFI ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.3</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 4.</p> <hr/> <p>FMHE FMOP FMVE ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.4</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 5.</p> <hr/> <p>FMOA ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.5</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester: 12.</p> <hr/> <p>FMRO ASD Annet tema</p> <hr/> <p>3.3.2.1.8.6</p> <p>Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale</p>

Alle embetene | HOD | Annet tema

3.3.2.1.14

Fylkesmennene skal høsten 2016 gjennomføre en kartlegging av kommunenes og fastlegenes tilbud til kvinner som vurderer eller ønsker svangerskapsavbrudd, og lovstridig reservasjon av samvittighetsgrunner. Kartleggingen skal gjennomføres i alle kommuner i eget fylke. Statens helsetilsyn vil utarbeide et elektronisk spørreskjema som skal brukes i kartleggingen. Ytterligere konkretisering av oppdrag vil følge i eget brev fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene.

3.3.3 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.3.1 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.3.1.1 Opplæring av verger og representanter.	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.3.3.1.1.1</p> <p>Fylkesmannen skal gi alle nye oppnevnte verger og representanter opplæring i form av kurs og/eller individuelle samtaler.</p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.3.3.1.1.2</p> <p>Alminnelige og faste verger skal ha tilbud om å delta på minst ett kurs/samling for verger i løpet av året.</p>
3.3.3.1.2 Saksbehandlingstid (i utvalgte sakstyper).	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.1</p> <p><i>Opprett vergemål</i> – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 2 måneder.</p>
	<p>Alle embetene JD Barn og foreldre Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.2</p> <p><i>Oppnevning av representant for enslig mindreårig asylsøker</i> – 90 % av vedtakene skal være fattet innen 5 dager.</p>
	<p>Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial</p> <hr/> <p>3.3.3.1.2.3</p>

	<i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital - gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke over 4 uker.</i>
	Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial
	3.3.3.1.2.4
	<i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter - gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke over 6 uker.</i>

Oppdrag	
	Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial
	3.3.3.1.3
	Beslutninger om umyndiggjøring etter lov 28. november 1898 som utgår tre år etter lovens ikrafttredelse og som skal videreføres ved fortsatt vergemål, skal være behandlet innen 1. 7. 2016, jf. vergemålsloven § 101 nr. 3.
	Alle embetene JD Helse, omsorg og sosial
	3.3.3.1.4
	Fylkesmannen skal i løpet av 2016 forbedre datakvaliteten i vergemålsapplikasjonen ved blant annet å sikre at vergemålsregisteret inneholder fullstendig, korrekt og oppdatert informasjon. Nærmere retningslinjer om datakvalitetsarbeidet vil bli gitt av SRF.

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Tverrsektorielle delmål

3.4.1.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.4.1.1.1	Alle embetene KD Annet tema
Fylkesmannen som en viktig medspiller i kommunenes arbeid med å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehage og grunnsopplæringen.	3.4.1.1.1.1 Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2015 [1].
	[1] jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2015», Rapport

	19/2015 NIFU 76 % av kommunene svarer at de i svært stor grad eller i stor grad opplever Oppvekst- og utdanningsavdelingen som en viktig medspiller for kommunen for å sikre utvikling, læring og god kvalitet i barnehagen og opplæringen.
--	---

Oppdrag

Alle embetene | KD | Annet tema

3.4.1.1.2

Fylkesmannen skal særlig følge opp kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføring for 2016

4.1.1 Brukerundersøkelsen

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen. I 2016 skal fylkesmannen kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. Fylkesmannen står fritt til selv å velge metode for kartleggingen.

«Brukere» kan være innbyggere, frivillig sektor, arbeids- og næringsliv, kommunesektoren, andre statlige virksomheter eller andre ledd i virksomheten, også politikerne. Hvem som til enhver tid er «bruker», vil derfor variere. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer for brukerundersøkelser og brukerdiallog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye.

På bakgrunn av kartleggingen skal fylkesmannen vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene.

I årsrapporten for 2016 skal fylkesmannen omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt. For ytterligere informasjon, se rundskriv H-14/2015.

4.1.2 Inntak av lærlinger

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av lærlinger. Det vises til fellesbrev datert 10. mars 2015 fra kunnskapsministeren og kommunal- og moderniseringsministeren om at virksomhetene skal tilrettelegge for lære plasser. Fylkesmannen skal som følge av dette følge opp kravet om å knytte til seg minst én lærling i 2016. For senere års inntak vil det være et krav om at virksomhetene til enhver tid har minimum en lærling.

4.1.3 Tolking i offentlig sektor

Regjeringen har besluttet å sette i gang et arbeid med en egen tolkelov med plikt for offentlig sektor til å bruke kvalifiserte tolker i gitte tilfeller. Dette er en del av oppfølgingen av NOU 2014: 8 *Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd*.

Det økte antallet flyktninger og asylsøkere aktualiserer behovet for å ta i bruk kvalifiserte tolker, blant annet i arabisk. Gode bestillingssystemer og riktig og effektiv bruk av tolker vil kunne spare offentlig sektor for ressurser. Usystematisk bruk, underforbruk og feil bruk av tolk kan føre til svekket rettssikkerhet, fare for liv og helse samt sløsing med offentlige ressurser. Gode bestillingssystemer og rutiner for bruk av tolk må innføres i hver enkelt sektor. Hvordan dette kan gjøres er beskrevet i NOU 2014: 8, kap. 11.[1].

[1] NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om rettssikkerhet og likeverd.

www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-8/id2001246/.

4.1.4 Internrevisjon i statlige virksomheter

Finansdepartementet i rundskrivet om internrevisjon i statlige virksomheter [1] fastslår nye krav for å etablere mer forutsigbare rammer for internrevisjon i staten. Retningslinjene i rundskrivet gjelder fra 1. juni 2015, med en tilpasningsperiode fram til 1. mai 2016. Det stilles krav om at alle virksomheter med samlede utgifter eller samlede inntekter over 300 mill. kroner, skal vurdere om de bør bruke internrevisjon (jf. punkt 4 av rundskrivet). Dette gjelder for virksomheter som ikke allerede har etablert, eller besluttet å etablere, en internrevisjon. Det stilles i tillegg krav til innrettingen av internrevisjoner i statlige virksomheter (jf. punkt 5 av rundskrivet). Disse kravene skal ivaretas av alle virksomheter som har etablert eller velger å etablere internrevisjon. Fagutvalget for økonomi- og innkjøp vil få ansvar for samordning av dette for embetene i 2016. Fagutvalget startet arbeidet i 2015.

[1] Rundskriv R-117: Internrevisjon i statlige virksomheter

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/r_117_2015.pdf

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

- Fylkesmannen i Oslo og Akershus får ansvaret for å behandle søknader om anerkjennelse av ugyldige ekteskap etter ekteskapsloven §§ 16 og 18 a, samt brudvigingslova § 11.

4.2.2 Helse- og omsorgsdepartementet

- Fylkesmennene vil få nye oppgaver og en viktig rolle i det nye Kompetanseløft 2020 i kommunene.
- Tilsynsaktiviteter : Bufetat er organisert i regioner som dekker flere fylker. Fra 2016 velger fylkesmennene i regionen en koordinerende fylkesmann for tilsynet med Bufetat. Koordinerende fylkesmann skal samordne det regionale samarbeidet og være bindeleddet til Bufetat i regionen.

4.2.3 Justis- og beredskapsdepartementet

- Flere embeter vil fra 2016 få nye eller mer omfattende tilsynsoppgaver rettet mot sentre for enslige mindreårige.
- Understøtte nasjonale myndigheters håndtering av situasjonen som har oppstått på grunn av økt antall flyktninger.
- Implementering av ny samfunnsikkerhetsinstruks med større grad av forpliktelser for regionalt samarbeid og egenberedskap i embetet, herunder ordninger for varsling og rapportering.

4.2.4 Klima- og miljødepartementet

- Fylkesmannen skal veilede kommunene i nytt motorferdelsregelverk og følge opp kommunenes prosesser knyttet til fastsetting av snøskuterløyper, herunder være klageinstans.

4.2.5 Kunnskapsdepartementet

- Forvaltning av tilskudd til Internatdriften ved Krokeide videregående skole på kap. 227 post 71 flyttes fra Fylkesmannen i Hordaland til Utdanningsdirektoratet fra 1.1.2016.
- Utbetaling av stipend og vikarmidler til skoleeier for videreutdanning for lærere (Kompetanse for kvalitet) flyttes fra fylkesmannen til Utdanningsdirektoratet fra og med studieåret 2015/2016.
- Prosjektene «Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen» (PUB-studier) og «Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk» utgår fra fylkesmannens oppgaveportefølje.

4.2.6 Landbruks- og matdepartementet

- Fylkesmannen skal behandle søknader om kompensasjon knyttet til utbrudd av dyreassosierte Methicillin-resistente Staphylococcus aureus (LA-MRSA) hos gris.
- Fylkesmannen i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal skal forvalte tilskuddsmidler til utsiktsrydding.

4.3 Vesentlige endringer i finansieringen utenfor kap. 525.01

- JD øker bevilgningen under kap. 451 post 01 med 10 mill. kroner til fylkesmannens samfunnssikkerhetsarbeid med vekt på veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt.
- JD øker bevilgningen under kap. 469, post 01 med 34,6 mill. kroner til fylkesmannens arbeid med representantordningen samt 6,5 mill. kroner til forbedring av datakvalitet i vergemålforvaltningens saksbehandlingssystem.
- I forbindelse med kommunereformen er det ansatt en prosessveileder i hvert fylkesmannsembete. Støtten til arbeidet med kommunereform økes med 400 000 kroner til totalt 1,3 mill. kroner per embete i 2016. Fylkesmannen i Aust- og Vest Agder blir styrket med til sammen 800 000 til totalt 2,6 mill kroner i 2016. Midlene bevilges over kap. 571, post 21.
- Kunnskapsdepartementet fjerner fra 2016 stimuleringsmidlene til regional GNIST på kap. 226, post 21. Videre arbeid med regionalt partnerskap hos fylkesmannen må håndteres innenfor den ordinære tildelingen på kap. 525 post 01.

5 Budsjetttildelinger

5.1 Finansiering over kap. 525, post 01

Stortinget har for 2016 vedtatt statsbudsjettet for Kommunal- og moderniseringsdepartementets område, jf. Innst. 16 (2015-2016) vedtatt 12. desember 2015.

Følgende utgifter og inntekter tildeles fylkesmannen i 2016:

Utgifter for alle fylkesmannsembetene samlet

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2016
------	------------	---------------

01	Driftsutgifter	1 537 278
	Sum avsatt sentrale midler/avsetninger	20 026
	Sum kap. 525.01 fordelt embetene	1 517 252

Fordeling til embetene

For 2016 er budsjettfordelingen mellom embetene videreført. Priskompensasjon og reduksjon i bevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform og sentralisering av e-Phorte er fordelt forholdsmessig mellom embetene. Lønnskompensasjonen er fordelt etter beregninger foretatt av Direktoratet for økonomistyring.

Som tidligere år er det holdt tilbake 20,026 mill. kroner til sentrale avsetninger. De sentrale avsetningene anvendes i all hovedsak til dekning av felles datalisenser, felles IKT-tjeneseter og driftstjenester for samtlige embeter. Det er satt av et mindre beløp til dekning av administrative forhold som arrangement av fellesmøter og Kommunal- og moderniseringsdepartementets fagutvalg.

Rammeendring

Endringer på grunn av rammeoverføringer til eller fra kap. 525 fra fagdepartementene, er fordelt embetene etter kriterier gitt fra fagdepartementene.

Posten er økt med 16 mill. kroner som følge av en rammeoverføring fra Helse- og omsorgsdepartementet for oppfølging av endringer i pasient- og brukerrettighetsloven. Videre er bevilgningen økt med 2,6 mill. kroner som følge av en rammeoverføring fra Klima- og miljødepartementet for oppfølging av Markaloven i Oslo og Akershus. Det er også foretatt en rammeoverføring fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet på 1 mill. kroner for overføring av oppgaver med ekteskapsloven og brudvigjingslova.

Fylkesmannen i Østfold tildeles **74,895 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus tildeles **169,551 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Hedmark tildeles **88,646 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Oppland tildeles **87,781 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Buskerud tildeles **77,560 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016.

Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Vestfold tildeles **65,620 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Telemark tildeles **63,331 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder tildeles **125,092 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Rogaland tildeles **99,828 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Hordaland tildeles **111,053 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane tildeles **78,602 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal tildeles **80,455 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag tildeles **90,471 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag tildeles **72,953 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Nordland tildeles **99,556 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Troms tildeles **73,331 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

Fylkesmannen i Finnmark tildeles **58,527 mill. kroner** på kapittel 525, post 01 for 2016. Spesifisering av beløpet framkommer i vedlegg 2.

5.2 Finansiering over kap. 525, post 21/3525 post 01

Det er bevilget 157,573 mill. kroner over kap. 525, post 21 for 2016. Posten må ses i sammenheng med bevilgningen på kap. 3525, post 01 på 157,573 mill. kroner.

Utgifter

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2016
21	Spesielle driftsutgifter	157 573

	Sum kap. 525.21	157 573
--	-----------------	---------

Inntekter

Kap. 3525 Fylkesmannsembetene

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Budsjett 2016
01	Inntekter ved oppdrag	157 573
	Sum kap. 3525	157 573

Bevilgningen fordeles ikke til embetene. Når embetene mottar midler til tidsbegrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01 når midlene brukes, skal de utgiftsføres på post 21 i tråd med *Bestemmelser om økonomistyring i staten* punkt 3.4.2 c).

5.3 Forutsetning for bevilgningene

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2016 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Utgiftsbevilgningen kan ikke overskrides, eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, Jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er utnyttelse av delegerte merinntektsfullmakter og bruk av fullmakter som er delegert, jf. pkt. 6.

Dersom det oppstår problemer med økonomistyringen, må tiltak iverksettes slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet understreker at det ikke skal pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning for dem.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, punkt 4, hvor det framgår at "*Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen*". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Det er imidlertid ikke tilført ekstra midler på kap. 525, post 01 i 2016 for å møte forventede økte utgifter på grunn av håndtering av flyktningssituasjonen i embetene. Regjeringen har i tråd med *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen* besluttet at eventuelle merutgifter knyttet til behandling av fri retts hjelp og til økt tilsyn med introduksjonsloven og omsorgssentrene, skal dekkes ved en midlertidig omdisponering mellom de enkelte avdelingene i embetet. Ved nødvendige omprioriteringer må embetet gå i dialog med berørt departement/direktorat/tilsyn.

5.4 Finansiering utenfor kapittel 525

Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen slår fast at fylkesmannens faste oppgaver

skal finansieres over kapittel 525. Det er etablert en praksis med at nye forvaltningsoppgaver embetene overtar, eksempelvis reindriftsforvaltning og vergemålsreformen, finansieres over de respektive fagkapitler til varig utgiftsnivå er avklart og kan rammeoverføres kap. 525.

I tillegg er det flere fagdepartement og direktorat/tilsyn som i supplerende tildelingsbrev (tidligere fullmaktsbrev) eller belastningsfullmakt stiller midler til disposisjon til prosjekter av kortere varighet i regi av fylkesmannen.

For å skille mellom det ordinære tildelingsbrevet fra KMD og etterfølgende tildelingsbrev fra KMD eller andre styringsetater, skal de etterfølgende tildelingsbrevene fom 2016 betegnes supplerende tildelingsbrev. Underliggende etater som ikke har fått delegert etatsstyringsansvar vil fortsatt benytte belastningsfullmakt.

Når det gjelder beregning av administrative kostnader for oppgaver som ikke er finansiert over kap.525, viser vi til retningslinjer for dette i brev fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet til embetene datert 16.2.2010.

6 Fullmakter

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Det vises til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid som forklarer budsjettfullmaktene nærmere (alle rundskriv fra Finansdepartementet finnes [her](#)). I tillegg omtales betingelsene for flere av fullmaktene i Finansdepartements rundskriv R-110 av 25. november 2013. Virksomheten er selv ansvarlig for å sette seg inn de krav og hjemler det henvises til.

Nedenfor omtales to typer budsjettfullmakter: Først fullmakter som må delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A nedenfor. I tillegg vises det i del B til administrative fullmakter som er delegert til fylkesmannen.

1. A. Delegering av budsjettfullmakter for 2016

- Romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2015-2016) Merinntektsfullmakt:
- Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekt på kap. 3525, post 01 [1].
- Romertallsvedtak VII i Prop. 1 S (2015-2016) Fullmakt til nettobudsjettering:
- Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene.
- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som framgår av R-110 punkt 2.2.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av R-110 punkt 2.3. Unntak fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02 på de vilkår som framgår av R-110 punkt 2.4

B. Administrative fullmakter

- Administrative fullmakter innen lønns- og personalområdet er delegert til embetet i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

[1] Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Både merinntekter og mindreinntekter tas med i beregningen av grunnlaget for overføring av ubrukte driftsbevilgninger til neste budsjettår.

7 Rapportering og resultatoppfølging

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.

7.1.1.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.1.1.1

Embetene skal informere Statens helsetilsyn om tiltak som settes i verk for å nå resultatmål, dersom de oppdager avvik etter at den tertialvise statistikken i NESTOR er tilgjengelig

7.1.1.2 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.1

Plan for bruk av ekstraordinære midler til oppfølging av kommunal beredskapsplikt i henhold til føringer gitt av DSB.

7.1.1.2.2 Vergemål

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.2.1

Saksbehandlingstid for oppnevning av representanter for enslige mindreårige asylsøkere, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålet.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.2.2

Status i arbeidet med å behandle saker med beslutning om umyndiggjøring etter lov 28. november

1898, herunder vurdering av risiko og eventuelle tiltak for å sikre at arbeidet fullføres innen 1.7. 2016.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.2.3

Status i arbeidet med å forbedre datakvalitet.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.2.4

Fylkesmannens plan for opplæring av verger og representanter, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.2.2.5

Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

7.1.1.3 Landbruks- og matdepartementet

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.1.3.1

Rapporter om aktiviteter knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71 (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.9.

7.1.2.1 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.1.2.1.1

Bruk av (eventuelle) midler fra BLDs fagkapitler gitt i supplerende tildelingsbrev.

7.1.2.2 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.2.2.1

Embetene skal informere Statens helsetilsyn om tiltak som settes i verk for å nå resultatmål, dersom de oppdager avvik etter at den tertialvise statistikken i NESTOR er tilgjengelig.

7.1.2.3 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.3.1

Status på arbeidet i henhold til plan for bruk av ekstraordinære midler til oppfølging av kommunal beredskapsplikt etter føringer fra DSB.

7.1.2.3.2 Vergemål

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.3.2.1

Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.3.2.2

Status i arbeidet med å forbedre datakvalitet.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.3.2.3

Fylkesmannens plan for opplæring av verger og representanter, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.3.2.4

Ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21

7.1.2.4 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.1.2.4.1

Resultat- og økonomirapport på fagmidler på miljøområdet, jf. supplerende tildelingsbrev (gjelder også enkelte fylkesspesifikke oppdrag), herunder rapportering på ressurser benyttet til risikobasert tilsyn. Maler for rapportering vil bli ettersendt.

7.1.2.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.1.2.5.1

Fylkesmannen skal pr. 31.8 rapportere på regnskapstall og prognose for resten av året på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Rapporteringen innbefatter også rapportering på resultatområder i samsvar med rutine for ressursrapportering. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

FMOA | FMRO | FMHO | FMST | KMD | Alle temaer

7.1.2.5.2

Fylkesmannen i Rogaland, Oslo Akershus, Sør-Trøndelag og Hordaland som deltar i programmet *Plansatsing mot store byer* med fokus på oppfølging av bolig og arealutviklingen i storbyene, skal rapportere i form av en oppsummering av gjennomførte tiltak.

7.1.2.6 Landbruks- og matdepartementet

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.2.6.1

Rapporter om aktiviteter knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71 (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.1

Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.
 Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.
 Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.
 Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.2

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr 01.05.

7.1.3.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.1.3.2.1

Fylkesmennene skal rapportere om saker etter plan- og bygningsloven. Rapporteringen skal skje tertialvis på rapportering.fylkesmannen.no

7.1.3.3 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.3.1

Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12
 Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.
 Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.
 Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.3.2

Sammenfatte sluttrapporter fra skoleeierne i pulje 2 i Ungdomstrinn i utvikling Frist til Udir 15.03.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.3.3

Sammenfatte sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 5 og underveisrapporter i pulje 6 i prosjektet «Vurdering for læring». Frist til Udir for oppsummering av sluttrapporter i pulje 5 er 15.10.2016

(frist for skoleeierne er 15.09). Frist til Udir for oppsummering av underveisrapporter i pulje 6 er 01.05.2016 (frist for skoleeierne er 01.03).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.3.4

Rapportere om retten til barnehageplass - tall per 1. september. Frist til Udir 02.09.

7.1.3.4 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.1

Gi innspill til Landbruksdirektoratet om forbruk for 2016 og budsjettbehov og tiltak for 2017 knyttet til kapittel 1142 post 45 Større utstyrskjøp og post 71 Omstillingstiltak i Finnmark innen 1.12.2016 (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

FMST | FMNT | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.2

Rapporter om arbeidet i Beredskapsutvalgene for reindrift innen 1.4.2016 og 1.11.2016 (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.3

Fylkesmannen i Finnmark skal oversende LMD en plan for gjennomføringer av tellinger for reindriftsåret 2016/2017 innen 1.10.2016. Planen skal inneholde:

- Gjennomføringsplan for telling av prioriterte distrikter
- Risikoanalyse
- Plan for oppfølging av sanksjoner ved brudd på telleforskriften
- Redegjørelse for gjennomført opplæring for tellekorpset i gjeldende regelverk.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.4

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket: rapportering for 2015 og budsjett for 2016 sendes Landbruksdirektoratet innen 15.1.2016.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.5

Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2016 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.2017.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.6

Landbruksvikarordningen: sende samlet oversikt over rapporteringen fra avløserlagene for 2016 til Landbruksdirektoratet innen 15.6.2017.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.4.7

Forbruksprognoser (forventet sum på tildelinger, ubrukte midler, påregnet ubrukte midler) for 2016 og behov i 2017 sendes Landbruksdirektoratet innen 1.12.2016 for midler til:

- Nærings- og miljøtiltak i skogbruket
- Midler til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer
- Midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket
- Tilskudd til drenering
- Midler til tiltak i beiteområder
- Midler til Klima- og miljøprogrammet
- Midler til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og en kortfattet vurdering av verdensarvsatsingen
- Midler til tilskudd til utsiktsrydding (gjelder Fylkesmannen i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal)

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2016 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2017. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3. Fylkesmannen skal også avgi en avviksrapporing med omtale av igangsatte tiltak iht. oppgaver i Virksomhets- og økonomiinstruksen og i tråd med krav i økonomireglementet.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avlagte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet. Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avlagt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet

7.3.1.1 Boligsosialt arbeid

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.1.1

Kort beskrivelse av aktiviteten på området «Bolig for velferd»

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.1.2

Hvordan har FM bistått i arbeidet med å koordinere og samordne de boligsosiale tilskuddsmidlene ut mot kommunen/NAV-kontor?

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.1.3

Hvilke kompetansehevende tiltak er gjennomført på det boligsosiale feltet?

7.3.1.2 Kvalifiseringsprogrammet

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.2.1

Beskriv situasjonen for KVP i fylket, i tillegg:

- Får de som har krav på det, tilbud om program?
- Hva kjennetegner kontor som arbeider godt med ordningen?
- Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP?
- Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP?

7.3.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.2

Fylkesmannen skal rapportere på status når det gjelder tilbudet i kommunene til voldsutsatte med problemer knyttet til rus og/eller psykiatri, voldsutsatte med nedsatt funksjonsevne og tilbudet til

voldsutsatte menn.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.3
Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.4
Fylkesmannen skal rapportere på erfaringene med gjennomføring av opplæringsprogram og antall deltakere i opplæringstilbudet for ulike faggrupper i å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.5
Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova i årsrapporten.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.6
Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.7
Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.8
Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.
Alle embetene   BLD   Alle temaer
7.3.2.9
Fylkesmannen skal rapportere på tilsyn med familievernkontorene.

FMBU | FMVE | FMFI | BLD | Alle temaer

7.3.2.10

FMBU, FMVE, FMFI skal rapportere om erfaringene med oppdraget å veilede kommuner som er med i forsøket med ny ansvarsfordeling i barnevernet.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.11

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.12

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

7.3.3.1 Rapportering på Kompetanseløftet 2020

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.1.1

Antall årsverk fordelt på ulike personellgrupper og antall personell som har deltatt i kompetansehevende tiltak jf. tidligere års rapporteringer.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.1.2

Gi en samlet vurdering av utviklingen for kompetanse og årsverk for kommunene i fylket for det tidligere Kompetanseløftet 2015s planperiode.

7.3.3.2 Tilsynsaktiviteter

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.1

Planlagte tilsyn etter forskrift om tilsyn med barneverninstitusjoner skal rapporteres i årsrapport for

fylkesmannens tilsyn med barnevernet innen 20. januar 2017, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstitusjoner for omsorg og behandling, § 14.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1

FylkesROS og oppfølgingsplan:

- Når ble siste analyse gjennomført?
- Foreligger oppfølgingsplan, i så fall når ble den sist oppdatert?
- Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.2

Kort beskrivelse av etablerte ordninger for raskt å kunne motta og videreformidle varsel om uønskede hendelser og beredskapsmeldinger.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3

Gjennomført revisjon av beredskapsplan.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.4

Hovedfunn fra øvelse av kriseorganisasjonen i embetet, og hvordan følges disse opp.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.5

Status revisjon av underliggende planverk i regionen knyttet til nasjonale beredskapstiltak

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.3.5.1

Opplys hvilke tiltak som er gjennomført i tabellen for prioriterte skipsverft i 2016. Kommentarer til de ulike lokalitetene må legges i den store tekstblokk.

Annent rapportering knyttet til økonomi må ved behov gjøres i den store tekstblokk.

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

7.3.6.1 Faste administrative rapporteringskrav fra Virksomhets- og økonomiinstruksen

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.1

Fylkesmannen skal avlevere en fast rapportering til statsregnskapet i tråd med årlige rundskriv fra Finansdepartementet.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.2

Fylkesmannen skal avgi tilstandsrapportering om likestilling for foregående regnskapsår. Tabellen i veilederen [Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten](#) skal benyttes og legges som vedlegg til årsrapporten. Tabellen finnes på nettsidene til departementet.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.3

Fylkesmannen skal med samme frist som årsrapporten, sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden til KMD. Rapporten skal særskilt redegjøre for oppfølgingen av de eventuelle mangler og avvik som embetet har identifisert ved forrige rapportering. Fylkesmannen må vurdere nivå på sikkerhetsgradering på rapport om sikkerhetstilstand som sendes KMD.

7.3.6.2 Samordning av statlige innsigelser

FMOP | FMBU | FMVE | FMAV | FMRO | FMHO | FMMR | FMST | FMNO | FMTR | KMD | Alle temaer

7.3.6.2.1

FMAV, FMBU, FMHO, FMMR, FMNO, FMOP, FMRO, FMST, FMTR, FMTE, FMVE som deltar i forsøksordningen om samordning av statlige innsigelser, rapporterer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om antall planer som er behandlet, antall innsigelser som er fremmet, antall innsigelser som ikke er videresendt til kommunene, og antall innsigelser som er avskåret.

7.3.6.3 God økonomiforvaltning i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.3.1

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

7.3.6.4 Modernisering i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.4.1

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

7.3.6.5 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.1

Det skal rapporteres om hvilke låneformål og hvilket låneomfang som godkjennes, og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.2

Antall og omfang av godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

7.3.6.6 Økonomiforvaltning – veiledning (KOSTRA, forvaltning av skjønnsmidler)

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.6.1

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.6.2

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

7.3.6.7 Kommunerettet samordning

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.7.1

En kort beskrivelse dersom enkelte fagområder framstår som særlig problematiske å samordne i embetets samordningsarbeid.

7.3.6.8 Kommunalrett

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.8.1

Det skal gis rapportering i tabell som skal viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

7.3.6.9 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.9.1

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

7.3.6.10 Til alle delmål eller oppgaver som inkluderer tilsyn

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.10.1

Embetet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres på, omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres på, omfatter ikke forundersøkelser, sjøvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.
- Det bes ikke om verbalrapportering om samordningsarbeidet.

7.3.6.11 Bærekraftig arealpolitikk og by- og samfunnsutvikling

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.11.1

Fylkesmannen skal føre en oversikt over behandlede plansaker, omfang av innsigelser, klager fremmet av fylkesmannen og meklinger.

7.3.6.12 Rapportering om saker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.12.1

Fylkesmannen skal i årsrapporten for 2016 rapportere hvor mange saker som ikke ble avgjort innen 12 uker, hvor stor overskridelsen var, hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i forskriften jf. [pbl. § 21-8 andre ledd](#), hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

7.3.7 Kulturdepartementet

7.3.7.1 Tros- og livssynssamfunn

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.1.1

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

7.3.7.2 Gravferdsloven

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.2.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.7.3 Lov om helligdager og helligdagsfred

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.3.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.1

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (jf. metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke kilder, hva kildene viser og hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har utledet fra disse.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.2

Fylkesmannen skal gi en egen vurdering av i hvilken grad embetet har gjennomført en koordinert innsats mot kommuner og fylkeskommunen, særlig der det er avdekket mangelfullt samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge. Vurder også hvilke tiltak som har vært mest effektive for å

fremme samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.3

Fylkesmannen skal redegjøre for den gjennomførte egevalueringen av kompetanse til å løse oppgavene på regelverksområdet innenfor barnehage og grunnskolen. I egevalueringen skal det gjøres rede for styrker og utfordringer, samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet i klage-, tilsyns- og veiledningsarbeidet.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.4

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.5

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.6

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.7

Fylkesmannen skal gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling i fylket. Dette gjelder både for strategi for etter- og videreutdanning og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.8

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnskoleområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.9

Fylkesmannen skal gi tilbakemelding på kontroll av foreløpig rapport fra BASIL av antall minoritetsspråklige barn i barnehage – tall per 15.12

FMHO | KD | Alle temaer

7.3.8.10

Fylkesmannen i Hordaland skal rapportere på antall deltakere i opplæring innenfor kriminalomsorgen, fordelt på de med rett til opplæring jf. opplæringsloven kap. 4A, og øvrige deltakere.

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.1

Rapporter på antall årsverk i fylkesmannens landbruksavdeling per 31.12.2016, og antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.2

Rapporter på bruk av midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid, inkludert en regnskapsmessig fremstilling.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.3

Gi en kort beskrivelse av arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.4

Rapporter på omfanget av skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.5

Beskriv kort arbeidet med klimatilak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av

måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.6

Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll:

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.7

Gi en oversikt over gjennomførte kontroller og hvordan avvik er fulgt opp, og gi en vurdering av kontrollresultatene. Ressurser avsatt til kontroll skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.8

Utarbeid oversikt over og gi en vurdering av klager og dispensasjonsøknader behandlet av fylkesmannen for samtlige tilskuddsordninger på landbruksområdet der kommunen er førsteinstans.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.9

Gi en oversikt over

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette.
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortet selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.10

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det gis en oversikt over:

- Hvilke tiltak som er gjennomført for å ivareta landbruksinteressene i det regionale kartsamarbeidet.
- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

7.3.9.11 Reindrift (gjelder Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag)

FMST   FMNT   FMNO   FMTR   FMFI   LMD   Alle temaer
7.3.9.11.1
Rapporter på andel godkjente bruksregler og andel utarbeidede distriktsplaner
FMST   FMNT   FMNO   FMTR   FMFI   LMD   Alle temaer
7.3.9.11.2
Rapporter på oppfølging av brudd på bruksreglene, samt ulovlige gjerder og anlegg.
FMST   FMNT   FMNO   FMTR   FMFI   LMD   Alle temaer
7.3.9.11.3
Gi en kort oversikt over arbeidet i samarbeidsforumet med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget, samt dialogen med reindriftnæringen.

Vedlegg

- [Vedlegg 1 - Felles styringsmøtekalender](#)
- [Vedlegg 2 - Endelig budsjettfordeling](#)

Supplerende tildelingsbrev

- [Tillegg til tildelingsbrev - byutviklingsavtaler](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev - belastningsfullmakt for kap 500 post 21 til oppfølging av bolig- og arealutviklingen i storbyene](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev - ekstra midler til oppfølging av bolig- og arealutviklingen i storbyene](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev fra Utdanningsdirektoratet - nr. 1-16 - tildeling av midler over Kunnskapsdepartementets kapitler](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev til fylkesmenn - forsøk om samordning av statlige innsigelser](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev til fylkesmannen i Troms - Utvidet helselovgivning på Svalbard](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev til fylkesmannen- Innføringskurs for landets leger om nye helsekrav til førerkort](#)
- [Supplerende tildelingsbrev 2016 - endring av rapporteringskrav for samordning av tilsyn mv.](#)
- [Tillegg til tildelingsbrev til fylkesmannen - Kartlegging av omfang av barn og unge med alvorlig myalgisk encefalopati \(ME\) og konsekvenser for kommunene](#)